

Události 28. října 1918 v hostivické škole

Třída 3.A s učitelkou Pavlou Hornerovou, která se týká následující vzpomínka Václava Čížka:

Bylo mi osm let, chodil jsem do III. třídy obecné školy. Třída byla v prvním patře staré školy, vedle kostela. Jeden den brzy po začátku vyučování nás paní učitelka Pavla Hornerová poslala domů, že je konec války, že máme republiku a že už nemáme císaře pána. To bylo 28. října 1918.

Pro nás vyhladovělé děti bylo rozhodující, že nemáme školu, že snad už budeme mít dost jídla, a proto jsme s velkým rámem a dupotem po dřevěných schodech každý pelášil ke svému domovu. Ani školník pan Procházkna na nás tenkrát nehuboval. Proběhl jsem parkem, kde na konci pěšiny stála již opadaná lipka. Na ní se houpal zavěšený dvouhlavý orel, který dosud zdobil vchod do c. k. poštovního úřadu a četnické stanice. Tyto instituce starého mocnářství se nalézaly v západní části dnes zbořeného hostince „U českého lva“.

Uříčen jsem přiběhl domů a mamince, která se sousedkami stála před malou zahrádkou, jsem tuto „novinu“ radostně zvěštoval. Ovšem ony již o tom asi věděly, na mě nebraly ohled, protože měly jiné starosti: co bude dál, jak sehnat živobytí... Na konci první světové války nebylo co dát do hrnce ani do úst. Hospodářství rakousko-uherské monarchie bylo před rozpadem. Největší bída byla v dělnických rodinách. Chléb byl jen kukuřičný, uvnitř plesnivý. O něco méně doléhal hlad na majitele zemědělských usedlostí a domkáře. Domkáři, většinou bezzemci, chovali kozu, drůbež, někdy i prase, a tak se rodiny aspoň čas od času najedly. Horší to bylo s oblečením. Šaty, jak jsme slyšeli od starších, byly z kopřivového vlákna. Až do zámrazu jsme chodili bosí, pak ve starých botách, zděděných bůhví po kom. Ve škole byla většinou zima, topilo se jen za velkých mrazů. Doma jsme tepla také moc neužili. Po škole jsme chodili na trávu pro králíky i kozu a pásli husy. V létě se sbíraly klásky. Obilí se pak potají šrotovalo na hrubou mouku, ze které se pekly placky. K večeri byly velmi často brambory, říkalo se jim koroptvičky střílené motykou. Brambory ve slupce se opekly v troubě a jedly se pak osolené a zapíjely kávou z cikorky, oslazenou sirupem. Sirup se doma vařil z napaběrkované cukrovky.

Měli jsme tedy pár dní volna a po novém zahájení školy uspořádala naše paní učitelka žákovskou besídku s říkankami. Dostal jsem za úkol naučit se a přednést tuto: Slovan jsem a Slovan budu, černé čizmy nosit budu... Nevím už, jak se to stalo, ale paní učitelka mne oblíbila do vypůjčeného žákovského sokolského kroje a čizmy nahradily černé holínky. Stal jsem se pak na čas i sokolíkem.

Stará škola na Husově náměstí

Výřezy z pohlednice vydané v roce 1916

Nová škola v Komenského ulici

Žáci před hostivickou školou v roce 1912

Hostinec U českého lva, kde sídlila za Rakouska pošta a četnická stanice

Obecní škola na Husově náměstí byla pro nedostatek ublíva nemísti vše možné, aby ráda... něná byla přemístěna v novou školu.
Věšty den nadsíl dne 28. října 1918.
Když na světlo nadsíl všeho obyvatelstva prohlášena byla
Samostatnost českého národa
českého
českého státu
 Dne 29. října byly děti poučeny o význačnou historickou chvíli svého národa a na památku toho dali místní školní rada přednost. Po celé obci zavítaly radostné praporečky v národních barvách - ve školách odstraňovány byly obrázky bývalých císařů.

Školní slava
Samostatnost
 Dne 5. listopadu pak v přítomnosti všech rodičů a místní školní rady v mnoha věkových hosti konána ve vypravené 5. tř. školní slavnost s tímto pořadkem:
 1. Uvítání hostů a krátký prolov.
 2. Hor: Bývalí českové.
 3. Přednáška učitele p. Fr. Pečlátka.
 4. Hor: Kde domov můj?
 5. V leskách tam já jsem zrouna.
 6. Slovan píseň - básně.
 7. Básně: Sazíte se, proč jsem žvan.
 8. Básně: Jsem český.
 9. Komor.
 10. Hor: Moravo!
 11. Básně: Malý doctar.
 12. Hrochův: St. Štěpánková.
 13. Vlastenecké vyznání.
 14. Hymna: Kde domov můj.
 Slavnost s tímto pořadkem vypravena a k radosti p. předstedy místní školní rady byla v neděli dne 7. listopadu opakována pro sasi slavnost s rozšířeným programem.
 Při té příležitosti bylo k vyřevění slavnosti Pavly Wagnerové vypraveno na mateřskou školu v Hostivici 240 Kč.

Zápisy v kronice hostivické obecné školy na stranách 17 a 18